

**KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie**

Nasze doradztwo - Twoje korzyści

KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie

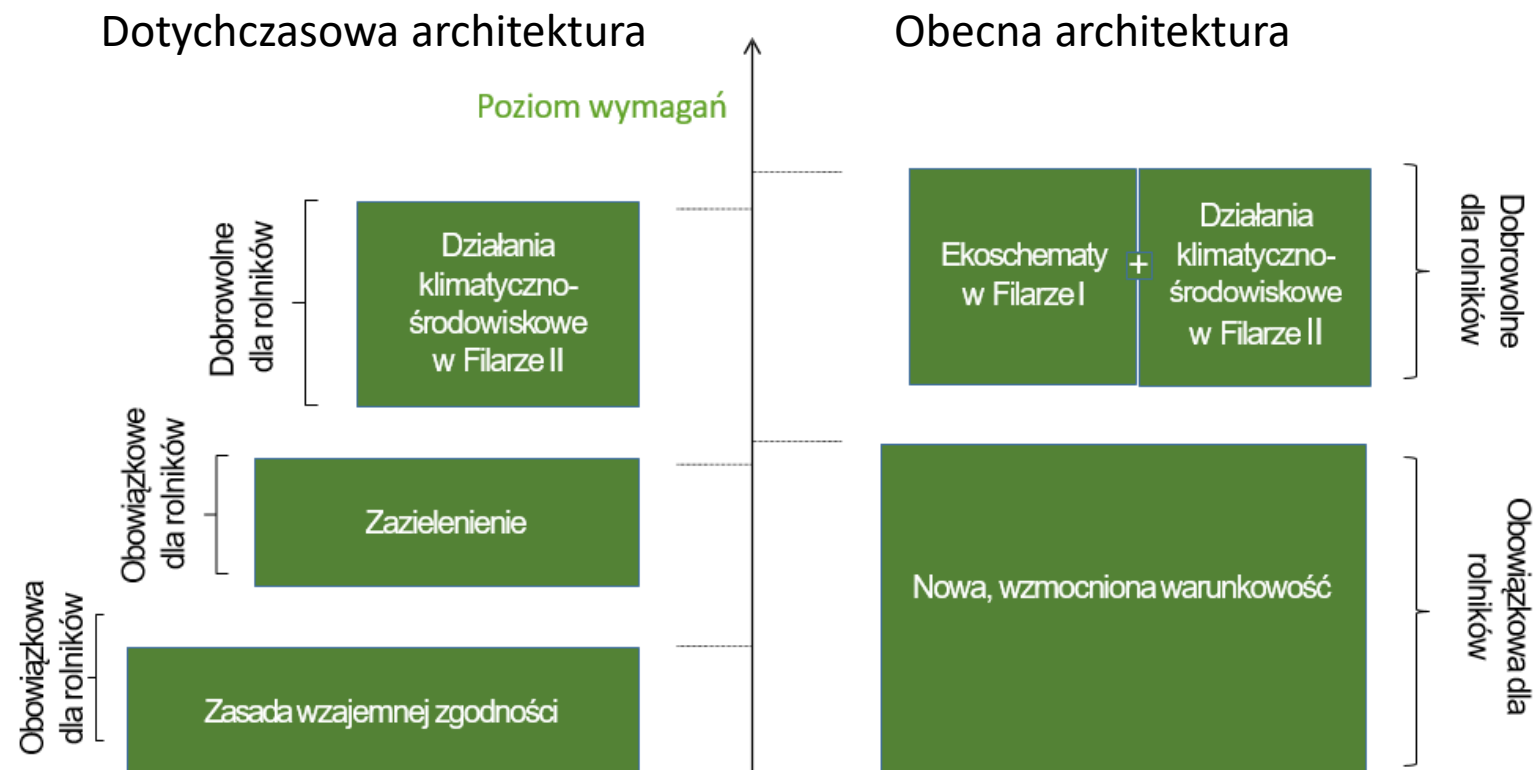
Płatności bezpośrednie, warunkowość i związane z nimi wymogi w 2023 roku

Autor:
Łukasz Piotrowski
Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym,
KPODR w Minikowie

Minikowo, 14.04.2023

Nasze doradztwo - Twoje korzyści

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Wymogi warunkowości zostały podzielone na 3 główne obszary:

środowisko, zmiana
klimatu oraz
utrzymanie gruntów w
dobrej kulturze rolnej

zdrowie publiczne,
zdrowie zwierząt i
zdrowie roślin

dobrostan zwierząt

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Warunkowość oparta jest na zbiorze przepisów, które muszą być przestrzegane w gospodarstwie jako:

- podstawowe wymogi w zakresie zarządzania **SMR** (Statutory Management Requirements)
- normy dotyczące utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa rolnego w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska **GAEC** (Good Agricultural and Environmental Condition);

Połączenie dotychczasowej Wzajemnej Zgodności z nowymi, „ulepszonymi” normami dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, a także integracja niektórych istniejących wymogów w zakresie zazieleniania z warunkowością.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 1: Utrzymywanie trwałych użytków zielonych w oparciu o stosunek powierzchni trwałych użytków zielonych do powierzchni użytków rolnych na poziomie krajowym.

Praktyki w gospodarstwie:

Udział trwałych użytków zielonych (TUZ) w powierzchni gruntów rolnych w skali całego kraju nie może się zmniejszyć o więcej niż 5% w stosunku do roku referencyjnego 2018.

W przypadku zmniejszenia wskaźnika TUZ o więcej niż 5%, przekształcanie trwałych użytków zielonych jest niedopuszczalne, a rolnicy, którzy przekształcili TUZ, będą zobowiązani do przywrócenia określonej powierzchni gruntu w TUZ lub odtworzenia TUZ na innym gruncie.

Wartość wskaźnika referencyjnego: 18.34%

**Planuje się odnoszenie normy do poziomu województwa.
Z uwagi na zmianę metodyki wyliczania (zmiana podejścia do gospodarstw małych – 5ha)
istnieje realne zagrożenie niedotrzymaniem wskaźnika
(zablokowania możliwości przekształcenia TUZ na GO lub konieczności przywrócenia TUZ).**

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 2: Ochrona torfowisk i terenów podmokłych

Praktyki w gospodarstwie:

Na wyznaczonych obszarach podmokłych i torfowiskach rolnicy będą zobowiązani przestrzegać wymogów, które zostaną doprecyzowane przed wdrożeniem normy w **2025** roku, po odpowiednim dostosowaniu i zmianach w Planie Strategicznym.

Dotyczy gruntów o zawartości mat. organicznej $\geq 30\%$ o łącznej miąższości min. 40cm.

Proponuje się, aby norma ta była realizowana poprzez ochronę:

- torfowisk z czynnym procesem akumulacji węgla oraz częściowo odwodnionych gleb organicznych znajdujących się obecnie na użytkach rolnych i nie przekształconych dotychczas w grunty orne;
- mokradeł nietorfowych, nieprzekształconych dotychczas w grunty orne.

Rok wdrożenia normy: 2025

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 3: Zakaz wypalania gruntów rolnych

Praktyki w gospodarstwie:

Zakaz wypalania gruntów rolnych, z wyjątkiem punktowego wypalania roślin, części roślin lub resztek poźniwnych ze względów związanych ze zdrowiem roślin.

W przypadku stwierdzenia wypalania na gruntach rolnych powstałych na skutek zalecenia inspektora Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa mającego na celu niszczenie chorób kwarantannowych roślin, sytuacja taka nie będzie traktowana jako niespełnienie normy.

Zakres terytorialny: Wszystkie użytki rolne podlegające warunkowości ,o której mowa w art. 12 rozporządzenia w sprawie planów strategicznych.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 4: **Ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych**

Praktyki w gospodarstwie:

Zakaz stosowania nawozów oraz środków ochrony roślin na gruntach rolnych w pobliżu wód powierzchniowych w odległości wynoszącej co najmniej **3 m**.

Definicja wód powierzchniowych, których dotyczy norma DKR/GAEC 4:

rowy o szerokości powyżej **5m** liczonej na wysokości górnej krawędzi brzegu rowu, **jeziora** i **zbiorniki** wodne, **cieki naturalne, kanały, ujęcia wody** (jeżeli nie ustanowiono strefy ochronnej na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne), **obszary morskiego pasa nadbrzeżnego**.

Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, ustanawia zakaz stosowania nawozów azotowych na gruntach rolnych w odległościach wynoszących co do zasady 5, 10 lub 20 m.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 5: **Zarządzanie orką w celu zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby, biorąc pod uwagę nachylenie terenu**

Praktyki w gospodarstwie:

Grunty orne położone na stokach o nachyleniu $\geq 14\%$ uznaje się za utrzymywane zgodnie z normami, jeżeli gruntów tych:

- nie wykorzystuje się pod uprawę roślin wymagających utrzymywania redlin wzdłuż stoku;
- nie utrzymuje się jako ugór czarny w okresie jesienno-zimowym (od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego).

Na gruntach ornych, położonych na stokach o nachyleniu $\geq 14\%$, wykorzystywanych pod uprawę roślin wieloletnich oraz w uprawach trwałych (sady – drzewa owocowe) położonych na tych stokach utrzymuje się okrywą roślinną lub ściółkę w międzyrzędziach.

Obniżenie kryterium spadku z 20 do 14% wpisuje się w znaczne podwyższenie celu normy, tj. podwyższenie ochrony gruntów ornych przed erozją.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 6: Minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach

Praktyki w gospodarstwie:

Na powierzchni stanowiącej co najmniej **80% gruntów ornych**, wchodzących w skład gospodarstwa rolnego utrzymuje się okrywę ochronną gleby w okresie od dnia **1 listopada do dnia 15 lutego**. Jako spełnienie wymogów normy uznaje się m. in.: **okrywę roślinną (uprawy ozime, trawy na gruntach ornych, międzyplony ozime), pozostawienie ścierniska, grunty pokryte resztkami poźniwnymi, czy mulczem (zgodnie z interpretacją ARiMR istotne przy identyfikacji „mulczu” jest pozostawienie minimum 30% resztek na powierzchni gruntu).**

W uprawach trwałych (sady-drzewa owocowe) utrzymuje się okrywę ochronną gleby w międzyrzędziach w okresie od dnia 1 listopada do dnia 15 lutego.

Zakres terytorialny i dany okres:

Grunty orne i uprawy trwałe (sady-drzewa owocowe),
podlegające warunkowości, o której mowa w art.12 rozporządzenia
w sprawie planów strategicznych.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Derogacja normy DKR 7 w 2023 r. wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego – norma DKR 7 dotycząca zmianowania upraw nie będzie stosowana w 2023 roku, w związku z czym rolnicy nie będą musieli realizować praktyk służących zmianowaniu oraz dywersyfikacji upraw na gruntach ornych.

Derogacja normy DKR 8 w 2023 r. wynikająca z konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego – w części dotyczącej przeznaczenia minimalnego udziału gruntów ornych na obszary nieprodukcyjne – możliwe będzie prowadzenie produkcji na gruntach ugorowanych z określonymi wyjątkami.

W tym kontekście należy zaznaczyć, że derogacja dot. normy DKR 8 nie odnosi się do całości normy, a odstępstwo na rok 2023 przewidziane rozporządzeniem 2022/1317 umożliwia prowadzenie produkcji na gruntach ugorowanych, z wyjątkiem uprawy kukurydzy, soi i zagajników o krótkiej rotacji. Wyłączenie wskazanych upraw wynika z faktu, że wprowadzenie derogacji jest związane z konfliktem zbrojnym na Ukrainie i ma umożliwiać rolnikom elastyczność w wykorzystaniu gruntów ornych do produkcji żywności, podczas gdy kukurydza i soja są uprawiane w większości na pasze, natomiast zagajniki o krótkiej rotacji na cele energetyczne.

Aktualizacja 17.02.2023

Zgodnie z aktualną interpretacją przepisów możliwe jest wskazanie upraw ozimych jako uprawy na ugorze w ramach zastosowania odstępstwa od normy DKR 8. Zmiana w interpretacji w stosunku do roku 2022 wynika z wcześniejszego ogłoszenia rozporządzenia ustanawiającego powyższe odstępstwo co stworzyło potencjalnie możliwość podjęcia już jesienią decyzji o wysianiu rośliny uprawnej na ugorze w ramach zastosowanego odstępstwa.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Praktyki w gospodarstwie służące zmianowaniu upraw:

Gospodarstwa **powyżej 10 ha** gruntów ornych zobowiązane są do:

- Prowadzenia upraw na powierzchni **co najmniej 40% gruntów ornych** w taki sposób, aby na tych gruntach, **w porównaniu z rokiem poprzednim**, była prowadzona **inna uprawa w plonie głównym**.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Praktyki w gospodarstwie służące zmianowaniu upraw:

Gospodarstwa **powyżej 10 ha** gruntów ornych zobowiązane są do:

- Jednocześnie, **na wszystkich gruntach ornych** w gospodarstwie, **taka sama uprawa w plonie głównym nie może być prowadzona dłużej niż 3 lata**.
Powyższe zasady nie obowiązują w przypadku upraw korzystnie wpływających na poprawę i zachowanie potencjału gleby, takich jak: rośliny bobowate, trawy i inne zielne rośliny pastewne, mieszanki bobowatych drobnonasiennych z trawami, grunty ugorowane oraz uprawy wieloletnie.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Warunki uznaje się za spełnione, jeżeli na danej powierzchni:

- w uprawę w plonie głównym zostanie wprowadzona **wsiewka** i będzie ona **utrzymywana co najmniej do wysiewu kolejnej uprawy** w plonie głównym **lub co najmniej przez 8 tygodni od dnia zbioru w plonie głównym** wskazanego w oświadczeniu, które rolnik złożył za pomocą systemu teleinformatycznego albo do kierownika biura powiatowego Agencji, w terminie 7 dni od tego dnia, lub
- **po zbiorze uprawy w plonie głównym** zostanie wprowadzony:
 - **międzyplon ozimy** utworzony przez **wysiew co najmniej jednego gatunku roślin**, który **tworzy okrywę roślinną co najmniej od dnia 1 listopada danego roku do dnia 15 lutego** kolejnego roku, przy czym **po dniu 15 listopada dopuszcza się mulczowanie** tych międzyplonów, lub
 - **międzyplon ścierniskowy** utworzony przez wysiew **co najmniej jednego gatunku roślin** w okresie **od dnia 1 lipca do dnia 20 sierpnia**, **utrzymywany co najmniej do dnia 15 października**, a w przypadku gdy rolnik w terminie 7 dni od dnia wysiewu, złożył za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji albo do kierownika biura powiatowego Agencji oświadczenie, w którym wskazał dzień wysiewu – **przez co najmniej 8 tygodni** od tego dnia wysiewu.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Praktyki w gospodarstwie służące dywersyfikacji upraw:

Gospodarstwa **powyżej 10 ha gruntów ornych** zobowiązane są do:

Prowadzenia **co najmniej 3 różnych upraw** na gruntach ornych, przy czym uprawa główna nie może zajmować więcej niż **65%** gruntów ornych, a **dwie uprawy główne** łącznie nie mogą zajmować więcej niż **90%** gruntów ornych.

~~Powyższe praktyki służące zmianowaniu upraw nie obowiązują w przypadku prowadzenia upraw na powierzchni 100% gruntów ornych w taki sposób, że na każdej działce rolnej w porównaniu z rokiem poprzednim jest prowadzona inna uprawa w plonie głównym. — planowana zmiana (15.12.2022)~~

Za odrębną uprawę uznaje się:

- rodzaj roślin;
- formę jarą i ozimą tego samego rodzaju roślin;
- gatunek roślin z rodzin: kapustowatych, psiankowatych i dyniowatych;
- grunt ugorowany;
- trawy lub inne zielne rośliny pastewne

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 7: Zmianowanie upraw lub inne praktyki mające na celu zachowanie potencjału gleby, w tym dywersyfikacja upraw

Z wdrażania normy wyłączone są gospodarstwa:

- o powierzchni GO mniejszej niż 10ha;
- w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych;
- w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, lub stanowi sumę powyższych.
- Gospodarstwa, w których prowadzona jest **produkcja ekologiczna** zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 2018/848, potwierdzona certyfikatem, uznaje się za spełniające normę DKR7.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 8: Minimalny udział powierzchni gruntów ornych wykorzystywanych na obiekty / obszary nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot uprawiane bez środków ochrony roślin, zachowanie elementów krajobrazu oraz zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych

Norma w zakresie minimalnego udziału:

- Co najmniej 4% gruntów ornych na poziomie gospodarstwa przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane.

Udział (%) gruntów ornych przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne: **4.0%**

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 8: Minimalny udział powierzchni gruntów ornych wykorzystywanych na obiekty / obszary nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot uprawiane bez środków ochrony roślin, zachowanie elementów krajobrazu oraz zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych

Norma w zakresie minimalnego udziału:

- Co najmniej 7% gruntów ornych na poziomie gospodarstwa przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane oraz międzyplony lub uprawy wiążące azot, uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin, z czego 3% stanowią obszary i elementy nieprodukcyjne, w tym grunty ugorowane. W odniesieniu do międzyplonów państwa członkowskie stosują współczynnik ważenia 0,3.

Udział (%) gruntów ornych przeznaczonych na obszary i elementy nieprodukcyjne oraz na międzyplony lub uprawy wiążące azot: **7.0%**

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Wykaz elementów i obszarów nieprodukcyjnych kwalifikujących się do obliczania minimalnego udziału:

- **elementy krajobrazu objęte obowiązkiem zachowania:** drzewa będące pomnikami przyrody, rowy, których szerokość nie przekracza 2 m, oczka wodne o powierzchni mniejszej niż 100 m²;
- **żywoploty lub pasy gruntów zadrzewionych,** które nie stanowią części lasu, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 10 m szerokości;
- **zadrzewienia liniowe,** które nie stanowią części lasu, obejmujące drzewa o średnicy korony nie mniejszej niż 4 m, a odległość między koronami drzew nie przekracza 5 m;
- **pojedyncze drzewa:** minimalna średnica korony drzewa 4 m;
- **zagajniki śródpolne,** które nie stanowią części lasu, obejmujące drzewa, krzewy lub kamienie o powierzchni nie większej niż 0,5 ha;

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

- **rowy**, w tym **otwarte cieki wodne** służące do nawadniania lub odwadniania z wyłączeniem rowów wykonanych z betonu, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 10 m szerokości danego rowu;
- **oczka wodne**, inne niż zbiorniki z betonu lub tworzywa sztucznego o maksymalnej powierzchni wynoszącej 1 ha, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 0,5 ha tego oczka; w przypadku, gdy oczko wodne otacza roślinność nadbrzeżna, obszar z tą roślinnością jest wliczany do powierzchni oczka wodnego;

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

- **miedze śródpolne i strefy buforowe**, w tym strefy buforowe w ramach normy GAEC 4:

- na których nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie z wyjątkiem wypasu i koszenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia oraz
- które mają szerokość nie mniejszą niż 1 m, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 20 m szerokości danej miedzy lub danej strefy oraz
- które różnią się od użytków rolnych kwalifikujących się do pomocy, do których przylegają – w przypadku stref buforowych położonych na trwałych użytkach zielonych oraz
- które obejmują roślinność nadbrzeżną – w przypadku, gdy leżą wzdłuż cieków wodnych i występuje na nich roślinność nadbrzeżna;

- **pasy gruntów wzdłuż obrzeży lasu:**

- na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem wypasu i koszenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia oraz
- o szerokości nie mniejszej niż 1 m, przy czym do spełnienia normy bierze się pod uwagę nie więcej niż 20 m szerokości danego pasa gruntów.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

•**grunty ugorowane:** grunty, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie w okresie **od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca**;

•**grunty ugorowane z roślinami miododajnymi:** grunty, na których **nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona produkcja rolna, w tym wypas i koszenie**, z wyjątkiem prowadzenia pasiek, w okresie **od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia**, na których wysiano:

- co najmniej jeden gatunek roślin miododajnych z gatunków określonych w **wykazie nr 1** lub
- mieszankę składającą się co najmniej z dwóch gatunków roślin miododajnych z gatunków określonych w wykazie, przy czym mieszanka ta obejmuje co najmniej jeden gatunek roślin miododajnych z gatunków określonych w wykazie nr 1, a gatunki roślin miododajnych z gatunków określonych w wykazie nr 2 nie są dominujące w tej mieszance lub
- gatunek lub w/w mieszankę w mieszance z trawami lub innymi zielnymi roślinami pastewnymi, a te trawy lub inne zielne rośliny pastewne nie są dominujące w tej mieszance;

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

- **Międzyplony ścierniskowe:** utworzone przez wysiew co najmniej jednego gatunku roślin w okresie od dnia 1 lipca do dnia 20 sierpnia i utrzymywane co najmniej do dnia 15 października, a w przypadku, gdy rolnik w terminie 7 dni od dnia wysiewu złoży za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji albo do kierownika biura powiatowego Agencji oświadczenie, w którym wskaże ten dzień – przez okres co najmniej 8 tygodni od tego dnia, uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin oraz nie utrzymywane jako uprawa w plonie głównym na tej samej działce rolnej w roku następującym po wysiewie;
- **Międzyplony ozime:** utworzone przez wysiew co najmniej jednego gatunku roślin i tworzące okrywą roślinną co najmniej od dnia 1 listopada danego roku do dnia 15 lutego kolejnego roku, przy czym po dniu 15 listopada dopuszcza się ich mulczowanie, uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin od wysiewu do dnia 15 lutego kolejnego roku, nie utrzymywane jako uprawa w plonie głównym na tej samej działce rolnej w roku następującym po wysiewie;
- **Wsiewki** w uprawę w plonie głównym: utrzymywane co najmniej do wysiewu kolejnej uprawy w plonie głównym lub przez co najmniej 8 tygodni od dnia zbioru uprawy w plonie głównym, wskazanego w oświadczeniu złożonym za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji albo do kierownika biura powiatowego Agencji w terminie 7 dni od tego dnia, uprawiane bez stosowania środków ochrony roślin przez okres ich utrzymania;
- **Rośliny bobowate drobnonasienne lub bobowate grubonasienne** (uprawy wiążące azot): z gatunków określonych w wykazie uprawianych w plonie głównym bez stosowania środków ochrony roślin.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 8: Minimalny udział powierzchni gruntów ornych wykorzystywanych na obiekty / obszary nieprodukcyjne lub międzyplony lub uprawy wiążące azot uprawiane bez środków ochrony roślin, zachowanie elementów krajobrazu oraz zakaz przycinania żywopłotów i drzew podczas okresu lęgowego ptaków oraz okresu wychowu młodych

Z wdrażania normy wyłączone są gospodarstwa:

- o powierzchni GO mniejszej niż 10ha;
- w których więcej niż 75% GO jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, uprawy roślin strączkowych lub ugorowanych lub stanowi sumę powyższych;
- w których więcej niż 75% UR stanowi TUZ lub jest wykorzystywanych do produkcji traw lub innych zielnych roślin pastewnych, lub stanowi sumę powyższych.

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

Norma GAEC 9: **Zakaz przekształcania lub zaorywania TUZ wyznaczonych jako cenne na obszarach Natura 2000**

Praktyki w gospodarstwie:

Rolnicy są zobowiązani do przestrzegania zakazu przekształcania lub zaorywania wyznaczonych cennych trwałych użytków zielonych położonych na obszarach Natura 2000.

Cenne trwałe użytki zielone zostaną wyznaczone na obszarach Natura 2000, w oparciu o inwentaryzacje przeprowadzane przez organ właściwy do wdrożenia przepisów dyrektywy ptasiej (2009/147/WE) i siedliskowej (92/43/EWG) –w ramach opracowywania planów zadań ochronnych (PZO) i planów ochrony (PO) dla poszczególnych obszarów Natura 2000 oraz dodatkowych wyznaczeni na obszarach Natura 2000 dla których nie zostały jeszcze opracowane dokumenty planistyczne.

Proces opracowywania PZO i PO nie został jeszcze w Polsce zakończony.

**Nie tylko sankcja ale do przekształconych TUZ C
nie będą przysługiwały płatności – projektowane rozwiązanie.**

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 1 Obowiązkowe wymogi dotyczące kontroli rozproszonych źródeł zanieczyszczeń *fosforanami*.

Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1):

art. 11 ust. 3 lit. e) i lit. h)

Przepisy dotyczą kontroli poboru powierzchniowych i podziemnych wód słodkich i piętrzenia słodkich wód powierzchniowych, w tym prowadzenia rejestru lub rejestrów poboru wody i obowiązku uprzedniego uzyskania zezwolenia na pobór lub piętrzenie wód.

Przepisy określają również środki zapobiegające lub kontrolujące wprowadzenie zanieczyszczeń, dla rozproszonych źródeł mogących spowodować zanieczyszczenie - w odniesieniu do obowiązkowych wymogów dotyczących kontroli rozproszonych źródeł zanieczyszczeń fosforanami. – wytyczne szczegółowe są w opracowaniu.

SMR 1

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 2 Ochrona wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez **azotany pochodzenia rolniczego.**

Dyrektywa Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz.U. L 375 z 31.12.1991, s. 1):

art. 4 i 5

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 1)

Dotyczy:

- **terminów stosowania nawozów,**
- **zasad stosowania nawozów w tym w szczególności na:**
 - **glebach zamarzniętych,**
 - **zalanym,**
 - **o dużym nachyleniu,**
 - **zachowania stref buforowych,**
- **warunków przechowywania nawozów naturalnych,**
- **Warunków przechowywania kiszonek.**

Program działań podlega nowelizacji

SMR 2

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 3 Ochrona dzikiego ptactwa.

Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7):

art. 3 ust. 1, art. 3 ust. 2 lit. b), art. 4 ust. 1, 2 i 4.

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 2)

Dotyczy:

- ***ochrony siedlisk i ostoi będących obszarami rozrodu,***
- ***ingerencji w stosunki wodne,***
- ***ograniczeń w zakresie wznoszenia obiektów***

SMR 3

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 4 Ochrona siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7):

art. 6 ust. 1 i 2

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 3)

Dotyczy:

- przestrzegania wymagań obligatoryjnych wynikających z planów zadań ochronnych albo planów ochrony***

SMR 4

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 5 Bezpieczeństwo żywności.

Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1):

art. 14 i 15, art. 17 ust. 1 oraz art. 18, 19 i 20;

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 4)

Dotyczy:

- **produkcji, wykorzystywania i wprowadzania na rynek pasz i żywności bezpiecznej,**
- **zasad przechowywania w gospodarstwie pasz i komponentów paszowych oraz produktów przeznaczonych na rynek,**
- **obowiązków rejestracyjnych producentów pasz i żywności,**
- **obowiązkowej dla gospodarstwa dokumentacji,**
- **wymogów weterynaryjnych przy produkcji mleka i siary oraz wymogów dotyczących produkcji jaj.**

SMR 5

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 6 Zakaz stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznymi beta agonistycznym.

***Dyrektywa Rady 96/22/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. dotycząca zakazu stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznymi β -agonistycznym i uchylająca dyrektywy 81/602/EWG, 88/146/EWG oraz 88/299/EWG (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, s. 3):
art. 3 lit. a), b), d) i e) oraz art. 4, 5 i 7***

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 5)

Dotyczy:

Wymogi dotyczące posiadania i przechowywania przez 5 lat dokumentacji leczenia zwierząt gospodarskich, niestosowanie w gospodarstwach hodowlanych substancji niedozwolonych, przestrzeganie zakazu uboju zwierząt oraz umieszczania na rynku mięsa od zwierząt, którym podano substancje niedozwolone.

SMR 6

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 7 Wprowadzanie do obrotu środków ochrony roślin.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1):

art. 55 zdanie pierwsze i drugie

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 10)

Dotyczy:

Wymogi obligujące rolników stosujących środki ochrony roślin do przestrzegania właściwego ich stosowania, zgodnie z etykietą, przy użyciu sprzętu sprawnego technicznie, prowadzenia ewidencji zabiegów oraz posiadania aktualnego zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

SMR 7

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 8 Działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71):
art. 5 ust. 2 i art. 8 ust. 1–5; art. 12 w odniesieniu do ograniczeń stosowania pestycydów na obszarach chronionych wyznaczonych na podstawie dyrektywy 2000/60/WE i przepisów dotyczących sieci Natura 2000.
art. 13 ust. 1 i 3 w sprawie postępowania z pestycydami, przechowywania pestycydów oraz utylizacji pozostałości pestycydów

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 10)

Dotyczy:

Wymogi dotyczące ograniczeń w stosowaniu środków ochrony roślin na obszarach chronionych m.in. na terenie parków narodowych, obszarach Natura 2000, strefach ochronnych poboru wody, strefach ochrony siedlisk oraz wymogi dotyczące postępowania z opakowaniami po środkach ochrony roślin, resztkami cieczy użytkowej po zabiegu, czy też unieszkodliwianiem niewykorzystanych środków ochrony roślin).

SMR 8

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 9 Minimalne normy ochrony cieląt.

Dyrektywa Rady 2008/119/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony cieląt (Dz.U. L 10 z 15.1.2009, s. 7):

art. 3 i 4

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 11)

Dotyczy:

- ***minimalnych warunków utrzymania i postępowania z cielętami,***

SMR 9

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 10 Minimalne normy ochrony świń.

Dyrektywa Rady 2008/120/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy ochrony świń (Dz.U. L 47 z 18.2.2009, s. 5):

art. 3 i 4

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 12)

Dotyczy:

- minimalnych warunków utrzymania i postępowania z trzodą chlewną***

SMR
10

Warunkowość a wsparcie bezpośrednie - zarys zmian

SMR 11 Przestrzeganie norm ochrony zwierząt hodowlanych.

Dyrektywa Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotycząca ochrony zwierząt hodowlanych (Dz.U. L 221 z 8.8.1998, s. 23):

art. 4

(W ramach Norm Wzajemnej Zgodności - SMR 13)

Dotyczy:

- minimalnych warunków utrzymania i postępowania ze zwierzętami hodowlanymi***

SMR
11

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Podstawowe wsparcie dochodów (BISS/PWD) – odpowiednik JPO

Beneficjent jest rolnikiem aktywnym zawodowo.

Minimalne wymagania: kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o płatności bezpośrednie, jest **nie mniejszy niż 1,00 ha** albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, ale otrzymujących płatności do zwierząt, **minimalna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 200,00 euro**. Działka rolna deklarowana do wsparcia (**min. 0,1 ha**) musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Uzależnione od wdrożenia zasad Warunkowości.

Ogółem w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć na płatność 47,36% puli środków na płatności bezpośrednie. Płatność roczna do kwalifikującego się hektara, jednolita w całym kraju.

Szacowana stawka na poziomie ok. 118 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów (CRISS/RWD) – odpowiednik płatności dodatkowej

Wsparcie przyznawane jako uzupełnienie Podstawowego wsparcia dochodu, do powierzchni **od 1 ha do 30 ha** gospodarstwom o powierzchni maksymalnie 300 ha.

Stanowi instrument stabilizujący dochody rolników, a co za tym idzie uodparnia przed wahaniami rynkowymi cen środków produkcji oraz produktów rolnych.

Wsparcie to ma na celu zmniejszanie różnic w dochodach między gospodarstwami mniejszymi (średnio do 30 ha), nieuzyskującymi z prowadzonej działalności rolniczej dochodów parytetowych w gospodarce narodowej lub uzyskującymi je tylko dzięki płatnościom bezpośrednim i płatnościami ONW (gospodarstwa 30-50 ha), a gospodarstwami większymi. Działka rolna deklarowana do wsparcia (min. 0,1 ha) musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Uzależnione od wdrożenia zasad Warunkowości.

Ogółem w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć na płatność 11,57% puli środków na płatności bezpośrednie. Płatność roczna do kwalifikującego się hektara, jednolita w całym kraju.

Szacowana stawka ok. 40 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Uzupełniające wsparcie dochodu dla młodych rolników – **odpowiednik płatności dla młodych rolników**

Płatność dla młodych rolników przyznawana do powierzchni, na której prowadzona jest działalność rolnicza, jest stabilnym elementem dochodu młodego rolnika i stanowi zachętę do rozpoczęcia działalności rolniczej lub jej utrzymania, jednocześnie ułatwiając prowadzenie tej działalności.

Dodatkowa płatność do wszystkich gruntów objętych Podstawowym wsparciem dochodu dla rolników spełniających definicję młodego rolnika, wypłacana maksymalnie przez 5 lat i nie później niż dla kampanii 2027 r. włącznie.

Działka rolna deklarowana do wsparcia (min. 0,1 ha) musi być położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami.

Uzależnione od wdrożenia zasad Warunkowości.

Ogółem w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć na płatność 11,57% puli środków na płatności bezpośrednie. Płatność roczna do kwalifikującego się hektara, jednolita w całym kraju.

Szacowana stawka ok. 61 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją – w 13 sektorach:

młode bydło opasowe, krowy, owce, kozy, rośliny strączkowe na ziarno, rośliny pastewne, chmiel, buraki cukrowe, ziemniaki skrobiowe, pomidory, truskawki, len, konopie włókniste.

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do krów

Płatność przyznawana jest do liczby krów kwalifikujących się do płatności w gospodarstwie, nie większej jednak niż **20 sztuk**.

W przypadku województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej, tj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 3 szt. kwalifikujących się zwierząt. W pozostałych województwach do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 1 szt. kwalifikujących się zwierząt.

Do wsparcia kwalifikują się **samice gatunku *Bos taurus* w wieku ponad 24 miesięcy**; wiek zwierząt ustalany jest na dzień **15 maja** roku złożenia wniosku. Wymagany okres przetrzymywania: **30 dni** od dnia złożenia wniosku.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 96 EUR/szt.

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do młodego bydła

Płatność przyznawana jest do liczby zwierząt kwalifikujących się do płatności w gospodarstwie, nie większej jednak niż **20 sztuk**.

W przypadku województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest wyższa od średniej krajowej, tj. dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego, do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 3 szt. kwalifikujących się zwierząt. W pozostałych województwach do płatności kwalifikują się rolnicy, którzy posiadają co najmniej 1 szt. kwalifikujących się zwierząt.

Do wsparcia kwalifikują się samce i samice gatunku *Bos taurus* w wieku **nie więcej niż 24 miesiące**; wiek zwierząt ustalany jest na dzień **15 maja** roku złożenia wniosku. Wymagany okres przetrzymywania: **30 dni** od dnia złożenia wniosku.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 74-76 EUR/szt.

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do owiec

Wypłacane jest do wszystkich kwalifikujących się zwierząt w gospodarstwie (**brak limitu**).

Wsparcie przysługuje jeśli rolnik posiada **minimum 10 maciorem** owczych (*Ovis aries*) w wieku **co najmniej 12 miesięcy**; wiek zwierząt jest ustalany **na dzień 15 maja** roku złożenia wniosku.

Zwierzęta powinny spełniać wymagania w zakresie identyfikacji i rejestracji najpóźniej od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tych płatności.

Wymagany okres **przechowywania: od 15 marca do 15 kwietnia** roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności.

W trakcie okresu przechowywania możliwe jest zastąpienie zwierząt. Zastępujące zwierzęta muszą spełniać warunki kwalifikowalności.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 26 EUR/szt.

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do kóz

Wypłacane jest do wszystkich kwalifikujących się zwierząt w gospodarstwie (**brak limitu**).

Wsparcie przysługuje jeśli rolnik posiada **minimum 5 samic kozy domowej** (*Capra hircus*) w wieku **co najmniej 12 miesięcy**; wiek zwierząt ustalany jest **na dzień 15 maja** roku złożenia wniosku.

Zwierzęta powinny spełniać wymagania w zakresie identyfikacji i rejestracji najpóźniej od dnia złożenia wniosku. Wymagany okres przetrzymywania: **30 dni** od dnia złożenia wniosku.

W trakcie okresu przetrzymywania możliwe jest zastąpienie zwierząt. Zastępujące zwierzęta muszą spełniać warunki kwalifikowalności.

Szacunkowa wysokość stawki: **ok. 11 EUR/szt.**

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do truskawek

Płatność przysługuje do powierzchni zajętej pod uprawę truskawek (płatność nie przysługuje do części powierzchni kwalifikującego się hektara zajętej pod elementami krajobrazu wykorzystywanymi do osiągnięcia minimalnego udziału powierzchni gruntów ornych przeznaczanych na obszary i elementy nieprodukcyjne w ramach DKR 8, których wielkość wynosi 100 m² i więcej lub szerokość przekracza 2 m).

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 271 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do ziemniaków skrobiowych

Warunkiem ubiegania się o wsparcie jest **zawarcie umowy na uprawę ziemniaków skrobiowych**, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje wytwarzanie skrobi lub wyrobów skrobiowych, określonej ilości ziemniaków skrobiowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te ziemniaki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i wyprodukować z nich skrobię lub wyroby skrobiowe.

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy ziemniaków skrobiowych nie większej, niż powierzchnia uprawy ziemniaków skrobiowych określona w umowie.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 249 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do buraków cukrowych

Warunkiem ubiegania się o wsparcie jest **zawarcie umowy dostawy**, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia odpowiedniemu podmiotowi określonej ilości buraków cukrowych z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te buraki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i przeznaczyć te buraki na produkcję cukru.

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy buraków cukrowych nie większej, niż powierzchnia uprawy buraków cukrowych określona w umowie.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 301 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin pastewnych

Płatnością może być objęte **nie więcej niż 75 ha upraw roślin pastewnych** w gospodarstwie. Ustalony próg 75 ha, przy założeniu 25% udziału tej grupy upraw, daje pułap powierzchni gospodarstwa wynoszący 300 ha, która w Polsce jest traktowana jako progowa wielkość gospodarstwa o charakterze rodzinnym.

Wsparcie będzie skierowane do wszystkich najczęściej uprawianych paszowych roślin wysokobiałkowych w Polsce. Wsparciem będzie objęta uprawa następujących roślin: esparceta siewna; koniczyna czerwona; koniczyna biała; koniczyna białoróżowa; koniczyna perska; koniczyna krwistoczerwona; komonica zwyczajna; lędźwian; lucerna siewna; lucerna mieszańcowa; lucerna chmielowa; nostrzyk biały; seradela uprawna; wyka kosmata; wyka siewna. Płatność przysługuje również w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek oraz w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek z roślinami strączkowymi na ziarno.

Uprawa zgłoszona do wsparcia nie może zostać przeznaczona na zielony nawóz.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 103 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin strączkowych na ziarno

Wsparcie wypłacane jest **do zatwierdzonej powierzchni uprawy** roślin strączkowych na ziarno (**bez limitu**).

Wsparcie będzie przyznawane do uprawy najważniejszych roślin strączkowych, mających istotne znaczenie jako komponent do produkcji pasz treściwych (śruty).

Pomocą objęta będzie uprawa następujących roślin (również w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek): bobik; groch siewny, w tym peluszka, z wyłączeniem grochu siewnego cukrowego i grochu siewnego łuskowego; łubin biały; łubin wąskolistny; łubin żółty; soja zwyczajna.

Warunkiem koniecznym jest dokonanie zbioru ziarna (nasion).

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 204 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do chmielu

Pomoc będzie przyznawana w następujących trzech rejonach:

1. rejonie lubelskim obejmującym powiaty: biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, kielecki, kozienicki, krasnostawski, kraśnicki, lipski, lubaczowski, lubartowski, lubelski, łańcucki, łęczyński, łukowski, opolski z siedzibą władz w Opolu Lubelskim, puławski, radzyński, starachowicki, świdnicki z siedzibą władz w Świdniku, tomaszowski z siedzibą władz w Tomaszowie Lubelskim, włodawski, zamojski i zwoleński;
2. rejonie **wielkopolskim obejmującym powiaty: bydgoski**, gorzowski, gostyński, grodziski z siedzibą władz w Grodzisku Wielkopolskim, kępiński, koszaliński, krotoszyński, **nakielski**, nowotomyski, poznański, rawicki, słupecki, wolsztyński, żagański, żarski i **żniński** oraz
3. rejonie dolnośląskim obejmującym powiaty: kłodzki, nyski, oleśnicki, piotrkowski, wrocławski i zawierciański.

Wyplacane **jest do zatwierdzonej powierzchni uprawy** chmielu (**bez limitu**).

Płatność przysługuje do powierzchni, na których uprawiane są rośliny chmielu, zajętych przez konstrukcję nośną i ograniczonych linią jej zewnętrznych odciągów kotwicznych.

Wymagane jest zachowanie minimalnej obsady: **1 300 szt./ ha**.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 435 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do Inu

Wpłacane jest **do zatwierdzonej powierzchni uprawy Inu (bez limitu)**.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 101 EUR/ha

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do konopi włóknistych

Wypłacane jest **do zatwierdzonej powierzchni uprawy** konopi.

Płatnością objęta jest uprawa konopi odmian zawierających poziom tetrahydrokanabinolu (THC) nieprzekraczający maksymalnego poziomu, tj. 0,3% THC.

Uprawa zgodnie z przepisami o przeciwdziałaniu narkomanii.

Szacunkowa wysokość stawki: ok. 29 EUR/ha (ze względu na alokację środków w kierunku wysokobiałkowych)

Mechanizmy wsparcia dochodów - płatności bezpośrednie

Wsparcie dochodów związane z produkcją do pomidorów

Płatność przyznawana jest do powierzchni uprawy pomidorów nie większej, niż **powierzchnia uprawy pomidorów określona w umowie**.

Warunkiem jest zawarcie umowy na uprawę pomidorów, w której rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje przetwarzanie owoców i warzyw, określonej ilości pomidorów z określonej powierzchni gruntów, a podmiot ten zobowiązuje się te pomidory odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i je przetworzyć.

Uprawa pomidorów założona **z rozsady** oraz **minimalna obsada 20 000 szt/ha**.

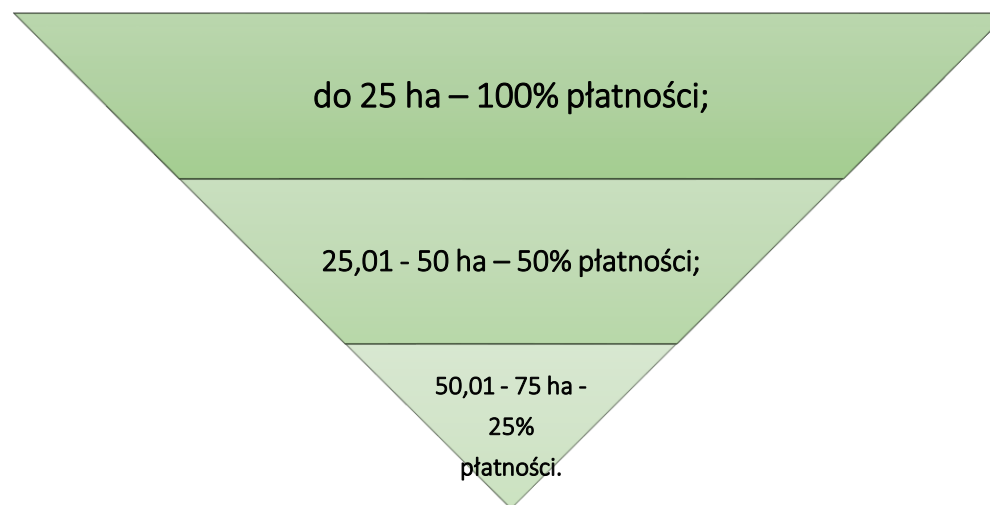
Szacunkowa wysokość stawki: 550 EUR/ha

I 9. - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

Do pomocy kwalifikują się grunty rolne zlokalizowane w gminach lub obrębach ewidencyjnych na terenie całego kraju, położone na obszarach wyznaczonych zgodnie z art. 32 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 - tzw. obszarach ONW.

Stawki płatności zostały ustalone oddzielnie dla różnych typów i stref obszarów ONW oraz w zależności od systemu rolniczego dla ONW typ górski i ONW typ specyficzny i tzw. podgórskich.

Płatności ONW **podlegają degresywności** na poziomie gospodarstwa, w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą. Płatność jest przyznawana w zależności od powierzchni obszarów ONW w gospodarstwie, w wysokości:

I 9. - Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)

Stawki płatności ONW:

ONW z ograniczeniami naturalnymi:

- ☐ strefa I - 179 zł/ha/rok;
- ☐ strefa II - 264 zł/ha/rok.

ONW typ specyficzny:

- ☐ strefa I - 179 zł/ha/rok;
- ☐ strefa II - 264 zł/ha/rok;
- ☐ strefa II tzw. podgórskie - 550 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie), które spełniają warunek „co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.”.

ONW typ górski:

- ☐ 450 zł/ha/rok;
- ☐ 750 zł/ha UR/rok - dotyczy gospodarstw z obsadą zwierząt trawożernych na poziomie co najmniej 0,5 DJP/ha UR (obsada liczona na UR w całym gospodarstwie).

Przejściowe wsparcie krajowe UPP

Uzupełniająca Płatność Podstawowa (UPP):

- przyznawana na takich samych zasadach jak w 2022 r. (UPP została przywrócona w kampanii 2022 r.);
- finansowana z budżetu krajowego planuje się przeznaczyć 400 mln zł rocznie;
- będzie przysługiwała do najważniejszych roślin uprawnych na GO, w szczególności do: **zbóż, roślin oleistych, roślin wysokobiałkowych***;
- w ramach płatności nie będzie obowiązywał limit powierzchni;
- służy realizacji programu pt. Dopłaty powyżej średniej unijnej dla małych i średnich gospodarstw, w ramach Polskiego Ładu dla polskiej wsi.

stawka ok. 44 zł/ha GO

*Płatność będzie wdrażana na podstawie przepisów unijnych dotyczących tzw. przejściowego wsparcia krajowego (PWK). Zgodnie z tymi przepisami, warunki przyznania PWK, co do zasady, mają być identyczne jak te, które zostały zatwierdzone przez KE w odniesieniu do 2013 r., co oznacza, że UPP będzie przyznawana na takich samych warunkach, jak w 2013 r.

Area Monitoring System [AMS] - System Monitoringu Obszaru

Wymóg prawny wynikający z art. 70 Rozp. Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116
Początek wdrażania 01.01.2023 – pełne zastosowanie 2024 rok.

- Potrzeba określenia rolniczego charakteru terenu przez cały rok.
- Potrzeba ograniczenia poziomu błędu stwierdzonego w deklaracji rolników.
- Stworzenie systemu informowania rolników o zagrożeniu niewykonania zobowiązań.
- Zwiększenie skali wykorzystania danych satelitarnych.
- Ograniczenie kosztu funkcjonowania administracji.
- Dążenie do wykorzystania danych satelitarnych do wspomagania procesu decyzyjnego we wszystkich możliwych do monitorowania zobowiązaniach.

Area Monitoring System [AMS] - System Monitoringu Obszaru

- Automatyczne rozpoznanie i klasyfikacja około 18 grup/gatunków/rodzajów upraw (75-80% powierzchni zasiewów).
- Weryfikacja wybranych norm DKR.
- Generowanie mapy upraw/zasiewów i danych wynikowych (dane opisowe + GIS)
- Weryfikacja działalności rolniczej poprzez identyfikację zabiegów agrotechnicznych (wysiew, koszenie, orka/zbiór).
- Określenie przedziałów czasowych wykonania koszenia.
- Określenie gruntów w deklaracji potencjalnie zagrożonych brakiem realizacji zobowiązania i poinformowanie o tym beneficjenta.
- Możliwość ponownego wykorzystania pozyskanych informacji na potrzeby realizacji innych projektów i prac badawczo rozwojowych.

Area Monitoring System [AMS] - System Monitoringu Obszaru

Gatunki i grupy identyfikowalne:

1) Burak cukrowy	12) Pszenica ozima
2) Gorczyca	13) Pszenżyto jare
3) Gryka	14) Pszenżyto ozime
4) Jęczmień jary	15) Rzepak jary
5) Jęczmień ozimy	16) Rzepak ozimy
6) Kukurydza	17) Strączkowe
7) Owies	18) TUZ
8) Plantacje drzew owocowych	19) Warzywa
9) Plantacje krzewów owocowych	20) Ziemniaki
10) Proso	21) Zioła i przyprawy
11) Pszenica jara	22) Żyto ozime

**KUJAWSKO-POMORSKI
OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO
w Minikowie**

tel. 52 386 72 14, fax 52 386 72 27

e-mail: sekretariat@kpodr.pl

89-122 Minikowo

www.kpodr.pl

Nasze doradztwo - Twoje korzyści